

Európai védjegyjogi gyakorlat a feltétlen kizáró okok kapcsán

Jogesetek az Európai Unió Bíróságának
és Törvényszékének gyakorlatából

Közösségi oltalmi rendszer

Közösségi védjegyoltalom

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala – 2013

Összeállította: *dr. Kovács Krisztina*
Sorozatszerkesztő: *Bana Zsuzsanna*
Tipográfia: *Plette Péter*
ISSN 1788-4462
ISBN 978-963-9157-61-3
Felelős kiadó: *dr. Bendzsel Miklós*
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
Készült az Európai Unió Belső
Piaci Harmonizációs Hivatala
támogatásával

Az e kiadványban szereplő tájékoztatás nem helyettesíti a jogi szakvéleményt.
A tájékoztatás az adott témával kapcsolatos alapvető ismeretek biztosítására korlátozódik.

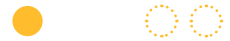
Tartalomjegyzék

Bevezetés	5
Az Európai Unió Bíróságának és Törvényszékének szerepe az európai védjegyjogi gyakorlat alakításában	6
A feltétlen kizáró okok rendszere	6
Az Európai Bíróság és a Törvényszék feltétlen kizáró okokkal kapcsolatos gyakorlata	9
Speciális védjegytipusok; grafikai ábrázolhatóság	9
„SIECKMANN”	9
„LIBERTEL”	9
„HEIDELBERGER”	10
„SHIELD MARK”	10
A megjelölés megkülönböztetésre való alkalmassága	11
A megkülönböztető képesség vizsgálatával kapcsolatos egyes jogesetek	12
„SAT.2”	12
„NICHOLS”	13
„BioID”	13
„DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT”	14
„VORSPRUNG DURCH TECHNIK”	15
„LIBERTEL”	16
„PENTAGONE”	16
„Procter&Gamble v. OHIM”	17
„Henkel v. OHIM”	18

A megjelölés leíró jellege	18
„CHIEMSEE”	18
„BABY-DRY”	19
„DOUBLEMINT”	20
„BIOMILD”	20
„POSTKANTOOR”	21
„MULTI MARKETS FUND MMF”	22
„LINDE”	23
Az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti kapcsolatokban állandóan és szokásosan alkalmazott megjelölések	23
„BRAVO”	23
„BOSTONGURKA”	24
A megkülönböztető képesség megszerzése a megjelölés használata révén	25
„CHIEMSEE”	25
„HAVE A BREAK”	25
A térbeli formából álló megjelölésekkel kapcsolatos speciális kizáró okok	26
„PHILIPS”	26
Közrendbe vagy közerkölcsebe ütköző megjelölések	27
„INTERTOPS”	27
„PAKI”	27
„HIJOPUTA”	28
Megtévesztő megjelölések	29
„ELIZABETH EMANUEL”	29
A PUE 6ter cikkébe ütköző megjelölések	30
„JUHARLEVÉL”	30

Bevezetés

Az Európai Közösségek Tanácsának Első Irányelve a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (89/104/EGK¹, a továbbiakban: Irányelv) 1988. december 21-én került elfogadásra. Az Irányelv célja a tagállami védjegyjogok harmonizációjának megvalósítása volt annak érdekében, hogy egyes eltérő nemzeti rendelkezések ne akadályozzák az egységes belső piac hatékony működését. A tagállamoknak az Irányelv nemzeti jogszabályaikba történő átültetését 1992. december 31-ig kellett megvalósítaniuk.

A tagállami védjegyjogok harmonizációja mellett az Irányelv a közösségi védjegyéről szóló, 1993. december 20-án kelt 40/94/EK tanácsi rendelet² (a továbbiakban: Rendelet) tartalmára is döntő befolyással bírt. A Rendelet anyagi jogi rendelkezései az Irányelv megfelelő szabályaira épülnek, és szövegük az Irányelvben foglaltakkal azonos.

Bár Magyarország az Európai Unióhoz csak 2004. május 1-jével csatlakozott, a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) megalkotására már az Irányelvnek való megfelelés szempontjának figyelembevételével került sor. Ennek megfelelően a Vt. az Irányelv rendelkezéseivel harmonizált szabályozást tartalmaz.

¹ Egységes szerkezetbe foglalt és új számozással ellátott formájában: az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK Irányelve (2008. október 22.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről.

² Egységes szerkezetbe foglalt és új számozással ellátott formájában: a Tanács 207/2009/EK rendelete (2009. február 26.) a közösségi védjegyéről.

Túlnyomórészt az Irányelvben foglalt kötelező rendelkezések vonatkoznak többek között a védjegyként oltalmazható megjelölésre és az ún. feltétlen kizáró – lajstromozásgátló – okokra is. E rendelkezéseknek az európai védjegyjogi gyakorlattal összhangban álló értelmezése alapvető fontosságú: a harmonizált jogszabályok célzott rendeltetésüket csupán akkor tölthetik be, ha azokat a tagállami, illetve közösségi hatóságok megfelelő módon alkalmazzák.

E kiadvány célja, hogy néhány kiemelkedő jelentőségű jogeset vázlatos bemutatása révén átfogó eligazítást nyújtson a feltétlen kizáró okokkal kapcsolatos európai védjegyjogi gyakorlat megismerésében.

Az Európai Unió Bíróságának és Törvényszékének szerepe az európai védjegyjogi gyakorlat alakításában

Az európai védjegyjogi gyakorlat alakításában meghatározó szerepet tölt be az Európai Unió Bírósága (korábbi nevén és a továbbiakban: Európai Bíróság), valamint annak elsőfokú bírósága, a Törvényszék (korábbi nevén: Elsőfokú Bíróság).

Az Európai Bíróság szerepe kettős. Egyfelől az Európai Közösséget létrehozó szerződés 234. cikke alapján a tagállami bíróságok eljárásuk során a Irányelv vagy a Rendelet alkalmazásával kapcsolatos vitás kérdés tárgyában az Európai Bíróság állásfoglalását kérhetik. Az ún. előzetes döntéshozatali eljárás lényege, hogy a vitás kérdéssel szembesülő nemzeti bíróság a közösségi norma értelmezése tárgyában közösségi fórumhoz fordulhat, és az előtte zajló nemzeti jogvitát az Európai Bíróság elvi jellegű iránymutatása alapján dönti el. Az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárása során keletkező jogesetek ugyanakkor – elvi jellegükre tekintettel – a tagállami és a közösségi jogalkalmazói fórumok számára is kötelező érvényűek.

Az Európai Bíróság másfelől a közösségi védjegyekkel kapcsolatos egyes jogviták eldöntésének legfelsőbb fóruma is. A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (OHIM) fellebbezési tanácsainak döntéseivel szemben további jogorvoslat lehetséges a Törvényszék, majd annak döntésével szemben az Európai Bíróság előtt. Az e körben keletkező jogesetek konkrét közösségi védjegyekre vonatkozó eseti döntések, amelyek – az előzetes döntéshozatali eljárásokban született iránymutatásokkal szemben – csupán az adott jogvitában bírnak kötelező érvénnyel. Ezzel együtt az európai védjegyjogi gyakorlat követése e jogesetek ismeretét is feltételezi.

A feltétlen kizáró okok rendszere

Valamely megjelölés védjegykénti lajstromozása számos okból ütközhet akadályba. A feltétlen (abszolút) kizáró okok mindig magával a megjelöléssel kapcsolatosak, bár fennállásuk megítélésakor azokat az árukat, illetve szolgáltatásokat is figyelembe kell venni, amelyek tekintetében a védjegyoltalmat igénylik. A viszonylagos (relatív) kizáró okok ezzel szemben nem magával a megjelöléssel, hanem a megjelölés és egy másik – korábbi – védjegy vagy egyéb akadályozó jog ütközésével állnak összefüggésben.

A feltétlen kizáró okok rendszerét az Irányelv 2–3. cikkében, a Rendelet 7. cikkében, a Vt. pedig 2–3. §-ában állítja fel. Ezzel kapcsolatban a következő két körülményre kell utalni.

Az Irányelv a feltétlen kizáró okok túlnyomó részét kötelező rendelkezésként szabályozza, vagyis alkalmazásuk kapcsán nem biztosít mérlegelési lehetőséget a tagállamok nemzeti jogalkotása számára. Egyes feltétlen kizáró okok esetében azonban lehetőséget nyújt az opcionális szabályozásra, és a tagállamok döntésére bízta, hogy az érintett kizáró okot nemzeti jogukban alkalmazzák-e. Az alábbiakban felsorolt feltétlen kizáró okok az Irányelv szerint valamennyi tagállamban kötelezően alkalmazandók, és azok a Rendeletben is megtalálhatók.

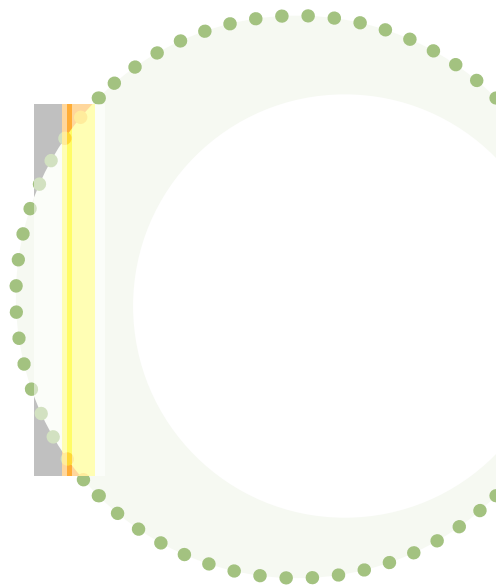
Tekintettel arra, hogy az európai védjegyjogi gyakorlatban születő döntések az Irányelv és a Rendelet rendelkezéseire utalnak, ugyanakkor a magyar jogalkalmazók számára az alapul szolgáló jogszabályhelyek a Vt. egyes rendelkezései, a tárgyalta feltétlen kizáró okok bemutatását az Irányelv, a Rendelet és a Vt. megfelelő rendelkezéseinek áttekintését segítő táblázat zárja.

- A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha **nem felel meg az oltalmazható megjelölésre vonatkozó alapvető követelményeknek**. Ezek alapján védjegyoltalomban részesülhet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, amely alkalmas arra, hogy valamely árut vagy szolgáltatást megkülönböztessen mások áruitól vagy szolgáltatásaitól. Tekintettel arra, hogy a megkülönböztetésre való alkalmatlanság külön kizáró okként is nevesül, e kizáró ok körébe elsősorban a *grafikailag nem ábrázolható megjelölések* esnek. Az alapvető követelmények körébe tartozik továbbá annak eldöntése is, hogy bizonyos típusú megjelölések védjegyként oltalomképesek-e. Az Irányelv és a Rendelet szerint a megjelölés lehet különösen szó, szóösszetétel, beleértve a személyneveket is, ábra, kép, betű, szám vagy térbeli alakzat, beleértve az áru vagy a csomagolás formáját is. Mivel a felsorolás nem kimerítő, *egyes megjelöléstípusok* – így például a színek, a hangok, az illatok, a mozgóképek – *védjegykénti oltalmazhatósága* kérdéses lehet.
 - Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés, ha **nem alkalmas a megkülönböztetésre**. E kizáró ok az olyan megjelölésekre vonatkozik, amelyek nem képesek a védjegy alapvető funkciójának betöltésére: a kereskedelmi eredet jelzésére, vagyis arra, hogy a védjegyjogosult áruit vagy szolgáltatásait a piaci forgalomban mások áruitól vagy szolgáltatásaitól megkülönböztessék, ezáltal a védjeggyel jelzett árut, szolgáltatást a fogyasztók számára az adott vállalkozáshoz kapcsolják.
 - Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés, ha **kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak**. Ezek az ún. **leíró jellegű** (deskriptív) megjelölések szintén nem alkalmasak a védjegykénti rendeltetés betöltésére, mivel nem köthetők egyetlen meghatározott piaci szereplőhöz sem; a rájuk vonatkozó kizárólagos jog biztosítása ezért indokolatlan. E kizáró ok esetében a közép-pontban a megjelölésnek az érintett árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való viszonya áll.
 - Ki van zárva a védjegyoltalomból az olyan **megjelölés, amelyet az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti kapcsolatokban állandóan és szokásosan alkalmaznak**. Ezeknek az európai gyakorlatban generikusnak nevezett megjelöléseknek az esetében ismét arról van szó, hogy a megjelölés nem alkalmazható a védjegyjogosulthoz való rögzülés kialakítására.
 - A fenti három kizáró ok szerinti megkülönböztetésre nem alkalmas, leíró jellegű és szokásosan alkalmazott megjelölések **nincsenek kizárva** a védjegyoltalomból, **ha használatuk révén megszerezték a megkülönböztető képességet**.
 - Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés, ha **kizárólag olyan formából áll, amely**
 - az áru jellegéből következik, vagy
 - a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, vagy
 - az áru értékének a lényegét hordozza.
- E kizáró ok kifejezetten **térbeli védjegyekre** vonatkozik, a térbeli formák sajátosságait veszi figyelembe – más típusú védjegyekre értelemszerűen nem is alkalmazható.
- A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha **a közrendbe vagy a közérkölcsebe ütközik**. Itt az oltalom biztosítása elsősorban nem a védjegyjogosulttal való kapcsolat összefüggésében, hanem attól függetlenül okból aggályos.

- A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha **az áru, illetve a szolgáltatás fajtája, minősége, földrajzi származása vagy egyéb tulajdonsága tekintetében alkalmas a fogyasztók megtévesztésére**. Ezek az ún. **megtévesztő megjelölések** a leíró jellegű megjelölésekhez hasonlóan szintén összefüggésben állnak az érintett áruk vagy szolgáltatások jellemzőivel, azonban míg a leíró megjelölések olyan üzenetet hordoznak, amelynek alapján nem lehet a védjegyjogosultra következtetni, a megtévesztő megjelölések által közvetített üzenet esetében annak tartalma azért kifogásolható, mert a valóságnak való megfelelése kérdéses.
- Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés, ha **kizárólag** az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió Egyezményben **meghatározott állami felségjelből, illetve hatóságot vagy nemzetközi szervezetet megillető jelzésből áll**.

Feltétlen kizáró ok	Irányelv	Rendelet	Vt.
A megjelölés nem teljesíti a védjegykénti lajstromozás általános feltételeit	Art. 3(1)(a)	Art. 7(1)(a)	2. § (1)
Megkülönböztetésre nem alkalmas megjelölések	Art. 3(1)(b)	Art. 7(1)(b)	2. §(2)(a)
Kizárólag leíró elemekből álló megjelölések	Art. 3(1)(c)	Art. 7(1)(c)	2. §(2)(a)
Szokásosan alkalmazott megjelölések	Art. 3(1)(d)	Art. 7(1)(d)	2. §(2)(a)
Megkülönböztető képesség szerzése használat révén	Art. 3(3)	Art. 7(3)	2. §(3)
Térbeli formából álló egyes megjelölések	Art. 3(1)(e)	Art. 7(1)(e)	2. §(2)(b)
Közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző megjelölések	Art. 3(1)(f)	Art. 7(1)(f)	3. §(1)(a)
Megtévesztő megjelölések	Art. 3(1)(g)	Art. 7(1)(g)	3. §(1)(b)
A PUE 6ter cikkébe ütköző megjelölések	Art. 3(1)(h)	Art. 7(1)(h)	3. §(2)(a)

Az Európai Bíróság és a Törvényszék feltétlen kizáró okokkal kapcsolatos gyakorlata

Speciális védjegytipusok; grafikai ábrázolhatóság

„SIECKMANN”

(C-273/00; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező német bejelentés illatvédjegyre vonatkozott. A bejelentő „balzsamosan gyümölcsös, enyhén fahéjas”-ként jellemzett illat oltalmát igényelte a 35., a 41. és a 42. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében. A bejelentésben megjelölte a szóban forgó illathoz tartozó kémiai képletet és a vegyület kémiai elnevezését, valamint utalt arra, hogy az illatminta számos helyi laboratóriumtól beszerezhető. A német hivatal a bejelentést elutasította azon az alapon, hogy a bejelentett megjelölés védjegykénti oltalmazhatósága és grafikai ábrázolhatósága egyaránt kérdéses.

Az eljáró német bíróság a következő kérdéseket fogalmazta meg az Európai Bíróság felé.

- Az Irányelv 2. cikke szerinti grafikai ábrázolhatóság követelménye elvben lehetővé teszi-e olyan megjelölések védjegykénti lajstromozását, amelyek vizuális úton közvetlenül nem érzékelhetők (pl. hangok vagy illatok), azonban közvetett módon grafikai ábrázolásuk megvalósítható?
- Ha igen, illat esetében teljesül-e a grafikai ábrázolhatóság követelménye, ha az illat ábrázolása kémiai képlet, leírás, illatminta letétbe helyezése, illetve a felsoroltak kombinációja útján történik?

Az Európai Bíróság a fenti kérdésekre adott válaszaiban a következőket állapította meg:

■ Védjegyoltalomban olyan megjelölések is részesülhetnek, amelyek önmagukban nem érzékelhetők vizuális úton, feltéve, hogy grafikailag ábrázolhatóak – különösen képek, vonalak vagy karakterek útján –, és hogy a grafikai ábrázolás világos, pontos, önálló, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és tárgyyszerű.

■ Illatmegjelölés esetében a grafikai ábrázolhatóság követelményét nem teljesíti sem kémiai képlet, sem szavakkal történő leírás, sem illatminta letétbe helyezése, sem pedig a felsoroltak kombinációja.

„LIBTEL”

(C-104/01; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező Benelux bejelentés színvédjegyre vonatkozott. A bejelentő a narancssárga szín oltalmát igényelte a 9., a 35. és a 38. osztályba tartozó, telekommunikációval kapcsolatos áruk és szolgáltatások tekintetében. A megjelölés ábrázolása körében a bejelentő egy narancssárga négyzetet csatolt, és a megjelölést a „narancssárga” szóval írta le, nem utalva semmilyen színkódra. A Benelux hivatal a bejelentést elutasította lényegében a megkülönböztető képességre való alkalmatlansággal kapcsolatos okokból, és az Európai Bírósághoz intézett kérdései is elsősorban a megkülönböztető képesség követelményének a színre történő alkalmazására vonatkoztak. (A döntés ezzel kapcsolatos megállapításait lásd ott.)

Az Európai Bíróság döntésében mindazonáltal kimondta a következőket is:

- Egy szín elvben önmagában is alkalmas lehet a védjegykénti lajstromozásra, bár ez az alkalmasság nem vélelmezhető, és mindig a szín használatának konkrét körülményeitől függ (27. pont).
- Színek esetében a grafikai ábrázolásra vonatkozó ún. „Sieckmann-kritériumok” nem teljesülnek pusztán színminta csatolásával. A színminta a papíron idővel megfakulhat, ezért az nem felel meg a tartósság követelményének. A szín szavakkal történő leírása – önmagában vagy színminta csatolásával együtt – esetenként teljesítheti a grafikai ábrázolásra vonatkozó követelményeket. A nemzetközileg alkalmazott színkódokra történő utalás azonban mindig kellően pontos és szilárd, ezért az megfelelő grafikai ábrázolásnak tekintendő (31–37. pont).

„HEIDELBERGER”

(C-49/02; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező német bejelentés színösszetételre vonatkozott. A bejelentő a kék és sárga szín oltalmát igényelte különböző építőipari áruk tekintetében. Grafikai ábrázolásként négyzetes ábrát csatolt, amelynek felső fele kék, alsó fele sárga volt, és mellékelte a szóban forgó színekhez tartozó nemzetközi színkódot. Utalt továbbá arra, hogy a két színt minden lehetséges formában használja, különösen csomagolásain és címkéin. A német hivatal a bejelentés elutasításakor – a megkülönböztető képességgel kapcsolatos aggályokon túlmenően – kifogásolta, hogy a színösszetétel oltalmát elvont módon igénylik, ezáltal a megjelölés grafikai ábrázolhatósága vitás.

Az ezzel kapcsolatos kérdésre adott válaszában az Európai Bíróság megállapította az alábbiakat.

- Színösszetétel oltalmának igénylésekor a bejelentésben olyan módszeres elrendezésre van szükség, amely előre meghatározott és egységes módon rögzíti a szóban forgó színek egymáshoz való kapcsolatát a megjelölésben.

„SHIELD MARK”

(C-283/01; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező Benelux bejelentések hangvédjegyekre vonatkoztak. Ezek közül négy bejelentésben Ludwig van Beethoven „Für Elise” című zeneművének első kilenc hangjára igényelték oltalmat a 9., a 16., a 35., a 41. és a 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások tekintetében. Egyes bejelentésekhez csatolták a szóban forgó dallam kotta útján történő ábrázolását. Két bejelentés esetében a bejelentő úgy nyilatkozott, hogy hangvédjegy oltalmát igényli. További két bejelentés tárgya a „kukurikú” (kukelekuuuuu) megjelölés volt, ezek közül az egyikben a bejelentő úgy nyilatkozott, hogy hangvédjegy oltalmát igényli a kakas hangját idéző hangutánzószó tekintetében. A védjegyek lajstromozását követően védjegybitorlási perek indultak, amelyek során vitatottá vált a megjelölések védjegykénti oltalmazhatósága.

A holland bíróság által feltett kérdések részben általában a hangvédjegyek oltalomképességére, részben pedig a hangvédjegyek grafikai ábrázolásával szemben támasztandó követelményekre vonatkoztak. Ez utóbbi kapcsán kérdésként merült fel, hogy kottával, egy hangutánzószó leírásával, a bejelentéshez csatolt hangfelvétellel, digitális hangfelvétellel stb. teljesíthető-e a grafikai ábrázolás követelménye.

Az Európai Bíróság a fenti kérdésekre adott válaszaiban a következőket állapította meg.

- A hangvédjegyek védjegyoltalomban részesülhetnek, feltéve, hogy alkalmasak a megkülönböztetésre és grafikailag ábrázolhatók.
- Hangvédjegyre vonatkozó bejelentés esetén a bejelentőnek a bejelentésben nyilatkoznia kell arra vonatkozóan, hogy hangvédjegy oltalmát igényli. Ellenkező esetben – pusztán a grafikai ábrázolás alapján – ábrás védjegyre is lehetne következtetni (58. pont).
- A grafikai ábrázolásra vonatkozó ún. „Sieckmann-kritériumok” hangvédjegyek esetében nem teljesülnek a megjelölés szavakkal történő leírása (pl. „Beethoven *Für Elise* című művének első kilenc hangjegy”), illetve állathangot idéző hangutánzó szó megjelölése útján. Nem elegendő a zenei hangok nem szabályszerű lektatázása sem (pl. előjegyzés, ritmikai jelzések nélkül). Teljesíti ugyanakkor a grafikai ábrázolás követelményeit a hangvédjegy szabályszerű kottával történő ábrázolása, amelyben előjegyzést, ütemeket, zenei hangokat, szünetjeleket és egyéb szükséges zenei jelöléseket tüntetnek fel.

A megjelölés megkülönböztetésre való alkalmassága

A megkülönböztető képesség vizsgálatok irányadó általános szempontok

- A védjegy alapvető funkciója, hogy a védjeggel ellátott termék kereskedelmi eredetét a fogyasztó vagy a végső felhasználó számára garantálja azáltal, hogy – az összetévesztés veszélye nélkül – megkülönbözteti a terméket vagy szolgáltatást az eltérő eredetű áruktól vagy szolgáltatásoktól.
(„*HOFFMANN-LA ROCHE*”; C-102/77, 7. pont; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)
- A megjelölés megkülönböztető képességét – ideértve a használat során szerzett megkülönböztető képességet is – azokkal az árukkal, illetve szolgáltatásokkal összefüggésben kell vizsgálni, amelyek tekintetében az oltalmat igénylik.
(„*PHILIPS*”; C-299/99, 59. pont; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)
- A megjelölés megkülönböztető képességét az adott áruk, illetve szolgáltatások átlagos fogyasztója részéről feltételezhető várakozások fényében kell vizsgálni. Az átlagos fogyasztó meglehetősen jól tájékozott, kellően figyelmes és körültekintő. Az átlagos fogyasztó által tanúsított figyelem szintje az érintett áruk vagy szolgáltatások típusának megfelelően különböző lehet.
(„*PHILIPS*”; C-299/99, 63. pont; „*LLOYD*”; C-342/97, 26. pont; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntések).

■ A megkülönböztető képesség vizsgálatakor nem lehet különböző mércét alkalmazni az egyes különböző védjegy kategóriák esetében. („PHILIPS”; C-299/99, 48. pont)

■ Bár a megkülönböztető képesség vizsgálatakor a különböző védjegy kategóriák esetében azonos kritériumokat kell alkalmazni, e kritériumok alkalmazása során nyilvánvalóvá válhat, hogy a releváns fogyasztók észlelése a különböző védjegy kategóriák esetében nem feltétlenül azonos. Ennek folytán egyes védjegy kategóriák – így például térbeli formák, színek vagy jelmondatok – esetében a megkülönböztetésre való alkalmasság nehezebben teljesül, mint más védjegy kategóriák esetében. („LINDE”; C-53-55/01, 48. pont; „LIBERTEL”; C-104/01, 65. pont; „HENKEL”; C-218/01, 52. pont; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntések; „DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT”; C-64/02 P, 34. pont; az Európai Bíróság eseti döntése).

A megkülönböztető képesség vizsgálatával kapcsolatos egyes jogesetek

„SAT.2”

(C-329/02 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

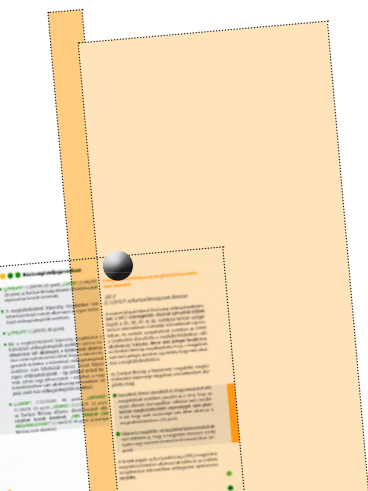
A jogeset tárgyát képező közösségi védjegybejelentésben a „SAT.2” szómegjelölés oltalmát igényelték többek között a 35., a 38., a 41. és a 42. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében műholdas közvetítéssel kapcsolatban. Az említett szolgáltatások esetében az OHIM a bejelentést elutasította a megkülönböztetésre való alkalmasság hiányára, illetve leíró jellegre hivatkozva. Az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a megjelölés nem leíró jellegű, azonban úgy találta, hogy nem alkalmas a megkülönböztetésre.

Az Európai Bíróság a bejelentett megjelölés megkülönböztető képessége tárgyában a következőket állapította meg.

■ Szavakból, illetve szavakból és központozásból álló megjelölések esetében pusztán az a tény, hogy az egyes elemek önmagukban tekintve nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel, nem jelenti azt, hogy azok összessége sem lehet alkalmas a megkülönböztetésre (28. pont).

■ Valamely megjelölés védjegykénti lajstromozásának nem feltétele az, hogy a megjelölés bizonyos szintű nyelvi vagy művészi kreativitásról tanúskodjon (41. pont).

A fentiek alapján az Európai Bíróság a SAT.2 megjelölést megkülönböztetésre alkalmasnak találta az említett szolgáltatások tekintetében.

„NICHOLS”

(C-404/02; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező angol bejelentésben a Nichols személynév oltalmát igényelték étel- és italkiadó automaták, illetve az általuk tipikusan árusítható termékek tekintetében. Az angol hivatal a védjegyet automatákra nézve lajstromozta, azonban az egyéb termékek tekintetében a bejelentést a megjelölés megkülönböztetésre alkalmatlanságára hivatkozva elutasította azon az alapon, hogy a szóban forgó személynév – a londoni telefonkönyv adatai szerint – olyan nagy számban fordul elő az Egyesült Királyságban, hogy gyakori névnek minősül. Ennek folytán a nevet más gyártók és szolgáltatók is használhatják, és azt a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatban vélhetően nem fogják tudni egyetlen gyártóhoz kötni.

Az eljáró angol bíróság a következő kérdéseket fogalmazta meg az Európai Bíróság felé.

- Milyen feltételek szerint kell megítélni valamely személynév – ezen belül különösen valamely gyakori személynév – megkülönböztetésre való alkalmasságát?
- A megkülönböztető képesség megítélését befolyásolja-e az, hogy az Irányelv 6. cikke (1) bekezdésének (a) pontja szerint a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosult nem tilthat el mást attól, hogy gazdasági tevékenysége körében – az üzleti tisztesség követelményeivel összhangban – használja saját nevét?

Az Európai Bíróság a fenti kérdésekre adott válaszaiban a következőket állapította meg.

- Személynevek esetében a megkülönböztetésre való alkalmasságot ugyanolyan feltételek szerint kell megítélni, mint más védjegy kategóriák esetében. A személynevek megkülönböztető képességét nem lehet szigorúbb kritériumok – pl. az adott név előfordulásának gyakorisága – alapján vizsgálni.
- Az Irányelv 6. cikke (1) bekezdésének (a) pontja a megkülönböztető képesség elbírálására nem bír befolyással.

„BioID”

(C-37/03 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi védjegybejelentésben a 9., a 38. és a 42. osztályba tartozó, számítógépes szoftverekkel és telekommunikációval kapcsolatos áruk és szolgáltatások tekintetében az alábbi megjelölés oltalmát igényelték:

BioID®

Az OHIM a bejelentést a megkülönböztető képesség hiányára és a leíró jellegre hivatkozva elutasította, és döntését az Elsőfokú Bíróság helybenhagyta.

Az Európai Bíróság úgy találta, hogy az Elsőfokú Bíróság a megjelölés megkülönböztető képességének megítélése körében tévesen értelmezte a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének (b) pontját, és e körben a dön-

tést saját döntésével megváltoztatta. Az Európai Bíróság a döntés 69–75. pontjában a következő indokok miatt találta úgy, hogy a megjelölés nem alkalmas a megkülönböztetésre.

- Az oltalmazni kért megjelölés a „BioID” szóelemből és egyes ábrás elemekből, nevezetesen a szóelem tipográfiai jellemzőiből, valamint a szóelemet követő pontból és ® jelzésből áll. A releváns fogyasztókra gyakorolt összbemérés vizsgálatakor megállapítható, hogy a megjelölés domináns eleme a „BioID” rövidítés.
- A „BioID” szóelemről az érintett áruk és szolgáltatások fényében megállapítható, hogy azt a releváns fogyasztók a „biometrikus azonosítás” (biometric identification) rövidítéseként fogják érzékelni. E rövidítés tehát nem olyan jellegű, amely a fogyasztók vagy a végső felhasználók számára alkalmas a megjelöléssel jelzett áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi eredetének jelzésére.
- A „BioID” szóelem grafikai kialakítása: az „Arial” betűtípus és az eltérő vastagságú karakterek, valamint a szóelem után elhelyezett pont és ® jelzés olyan minimális természetűek, hogy ugyancsak nem teszik alkalmassá a megjelölést a kereskedelmi eredet jelzésére.

„DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT”

(C-64/02 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi védjegybejelentésben a „Das Prinzip der Bequemlichkeit” – németül: „A kényelem elve” – szóösszetétel (jelmondat) oltalmát igényelték a 8., a 12. és a 20. osztályba tartozó kéziszerszámok, evőeszközök, szárazföldi járművek és alkatrészek, valamint különféle háztartási bútorok tekintetében. Az OHIM a járművek és a bútorok tekintetében

a bejelentést elutasította, mivel úgy találta, hogy a megjelölés az áruk jellemzőjét jelöli, és nem alkalmas a megkülönböztetésre.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban az OHIM döntése védelmében előadta, hogy a védjegykénti megkülönböztető képesség érdekében a jelmondatoknak eredetiséget hordozó többletelemmel kell rendelkezniük, tekintettel arra, hogy a jelmondatok többnyire a reklámozás eszközei, és nem szolgálják a kereskedelmi eredet azonosítását. Az Elsőfokú Bíróság ezt az érvet elutasítva úgy találta, hogy a megkülönböztetésre való alkalmatlanság nem állapítható meg fantáziatartalom, illetve eredetiséget hordozó többletelem hiánya miatt. Mivel az Elsőfokú Bíróság egyben úgy találta, hogy a megjelölés nem kizárólag az érintett áruk jellemzőjére utal, a fellebbezésnek helyt adott, és a megjelölés védjegykénti lajstromozását elutasító döntést megsemmisítette.

Az Európai Bíróság az Elsőfokú Bíróság döntését helybenhagyva megállapította:

- Annak ellenére, hogy egyes védjegy kategóriák esetében a megkülönböztetésre való alkalmasság követelménye – a szóban forgó védjegyek természete, így például jelmondatok esetében azok reklámozáskor betöltött szerepe miatt – nehezebben teljesül, mindez nem indokolja különböző (szigorúbb vagy enyhébb) kritériumok alkalmazását e védjegy kategóriák tekintetében (36. pont).

„VORSPRUNG DURCH TECHNIK”

(C-398/08 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi védjegybejelentésben a „Vorsprung durch Technik” – magyar változatában: „A haladás technikája” – szóösszetétel (jelmondat) oltalmát igényelték a 9., 12., 14., 16., 18., 25., 28., 35-43. és 45. osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében. Az OHIM úgy találta, hogy a 9., 12., 14., 25., 28., 37-40. és 42. osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások a technológiával összefüggőek, így ezek tekintetében a megjelölés a releváns fogyasztók által leíró jellegű reklámozásként észlelt objektív üzenet és mint ilyen, nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. (A 12. osztályba tartozó gépjárművek tekintetében a bejelentés elutasítására a megkülönböztető képesség megszerzése miatt nem került sor.)

A Törvényszék az OHIM döntését megerősítve osztotta a megállapítást, hogy a jelmondat objektív üzenet, mely szerint a technológiai fejlettség jobb áruk gyártását, illetve jobb szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé. Döntésében kifejtette továbbá: jóllehet, a jelmondatnak többféle értelmezése is lehetséges, a jelmondat szójátéknak is tekinthető, illetve azt a fogyasztók fantázia-jellegűnek, meglepőnek, váratlanak érzékelhetik és ezáltal azt könnyen megjegyezhetik, mindez nem ruházza fel a megjelölést megkülönböztető képességgel. A megjelölés ugyanis csak akkor lehetne alkalmas a megkülönböztetésre, ha azt a fogyasztók azonnal a kereskedelmi eredetre utaló jelzésként észlelnék. Ezzel szemben jelen esetben a releváns fogyasztók a megjelölést először és elsősorban reklámszöveggént észlelik.

A Törvényszék döntésével szembeni fellebbezésben a védjegybejelentő előadta, hogy az OHIM és a Törvényszék egyaránt helytelenül alkalmazta a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját és tévesen értelmezte az azzal kapcsolatos európai esetjogot, mivel a támadott döntés a megkülönböztető képesség körében alkalma-

zott túl szigorú mércén alapul. A Törvényszék tévesen állapította meg döntésében azt a követelményt, hogy a megjelölést a fogyasztóknak azonnal a kereskedelmi eredetre utaló jelzésként kell észlelniük ahhoz, hogy az megkülönböztető képességgel rendelkezessen. A Törvényszék lényegében azon az alapon utasította el a megjelölés oltalmát, hogy az jelmondatból áll.

Az Európai Bíróság megállapította, hogy a Törvényszék támadott döntése a Rendelet vonatkozó pontjának helytelen alkalmazásán, illetve az azzal kapcsolatos európai esetjog téves értelmezésén alapul. Döntésében kifejtette a következőket:

- Önmagában az a tény, hogy a védjegyet a releváns fogyasztók reklámszöveggént észlelik, valamint – dicsérő jellege miatt – azt elvben más vállalkozások is alkalmazhatják, nem elegendő annak alátámasztásához, hogy a védjegy nem alkalmas a megkülönböztetésre. (44. pont)
- Egy szóvédjegy dicsérő kicsengése nem jelenti azt, hogy a védjegy egyben alkalmatlanná válik az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi eredetének jelzésére. Az ilyen védjegyet a releváns fogyasztók egyidejűleg észlelhetik reklámszöveggént és a kereskedelmi eredet jelzéseként is. Amennyiben a fogyasztók a védjegyet kereskedelmi eredetjelzésként észlelik, önmagában az a tény, hogy a védjegyet a fogyasztók egyben – sőt, akár elsősorban – reklámszöveggént is észlelik, nem befolyásolja a megkülönböztetésre való alkalmasságot. (45. pont)
- Bár jelmondat esetében a Törvényszék által megállapított fantázia-jelleg, meglepőség, váratlanság és könnyen megjegyezhetőség nem szükséges feltételei a megkülönböztetésre való alkalmasságnak, e jellemzők megvalósulása nagy valószínűséggel alkalmassá teszi a megjelölést a megkülönböztetésre. (47. pont)

„LIBERTEL”

(C-104/01; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

Az előző feltétlen kizáró ok kapcsán fentebb már ismertetett jogesetben az Európai Bíróság a színek megkülönböztetésre való alkalmassága tárgyában a következőket állapította meg.

■ Míg a színek alkalmasak bizonyos gondolati képzettársítások, illetve érzelmek felkeltésére, konkrét információ hordozására való eredendő alkalmasságuk csekély, főként azért, mert tetszetősségük miatt – minden különösebb üzenet nélkül – általánosan és széles körben használtak az áruk és szolgáltatások reklámozása és értékesítése során. Ennek ellenére nem zárható ki annak elvi lehetősége, hogy bizonyos körülmények között egy szín önmagában alkalmas legyen a kereskedelmi eredet jelzésére (40–41. pont).

■ A fogyasztók által megkülönböztethető színek száma korlátozott. Ennek folytán adott áruk vagy szolgáltatások tekintetében viszonylag kisszámú védjegybejelentés útján kisajátítható lehetne a rendelkezésre álló valamennyi szín. Az ilyen kiterjedt monopólium nem egyeztethető össze a szabad piaci verseny rendszerével. Közérdek fűződik tehát ahhoz, hogy a más piaci szereplők számára rendelkezésre álló színek ne kerüljenek indokolatlan korlátozásra (54–55. pont).

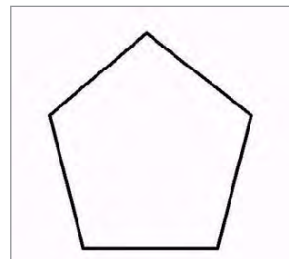
■ Míg a fogyasztók hozzá vannak szokva ahhoz, hogy ábrás védjegyeket azonnal a termék kereskedelmi eredetének jelzéseként érzékeljenek, ez nem feltétlenül igaz akkor, ha a megjelölés a termék külső megjelenésének részét képezi. A fogyasztók szokás szerint nem bocsátkoznak az áru eredetére vonatkozó feltételezésekbe az áru vagy a csomagolás színe alapján, mert a jelenlegi kereskedelmi gyakor-

latban a színeket önmagukban nem használják azonosításra. Valamely szín önmagában általában nem rendelkezik eredendő képességgel arra, hogy egy meghatározott vállalkozás áruit megkülönböztesse. Korábbi használat nélkül tehát – kivételes körülmények hiányában – elképzelhetetlen, hogy valamely szín önmagában megkülönböztetésre alkalmas legyen (65–66. pont).

„PENTAGONE”

(T-304/05; az Elsőfokú Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi védjegybejelentésben az alábbi ábrás megjelölés oltalmát igényelték a 30. osztályba tartozó borok tekintetében.

Az OHIM a bejelentést elutasította, mert úgy találta, hogy a megjelöléshez hasonló, egyszerű geometriai alakzatok, amelyek ábrázolása semmilyen fantáziaelemet vagy jellegzetességet nem tartalmaz, nem alkalmasak a megkülönböztetésre.

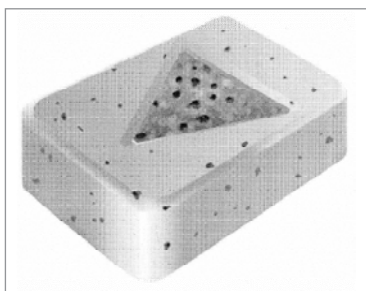
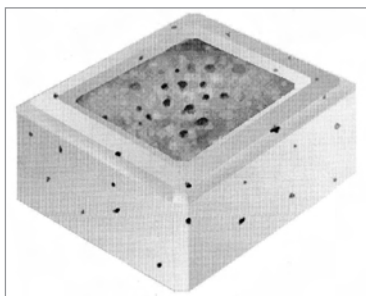
Az Elsőfokú Bíróság az OHIM döntését helybenhagyta.

„Procter&Gamble v. OHIM”

(C-473/01 P és C-474-01-P; az Európai Bíróság egyesített eljárásaiban hozott eseti döntés)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentések térbeli védjegyekre vonatkoztak. A bejelentésekben a 3. osztályba tartozó, mosáshoz és öblítéshez használt készítmények tekintetében igényeltek oltalmat az alábbi térbeli formákra:

Az OHIM a bejelentéseket a megkülönböztetésre való alkalmatlanságra hivatkozva elutasította. Kifejtette, hogy egy termék formája alkalmas lehet a védjegykénti lajstromozásra, feltéve, hogy az kellően szokatlan és önkényes ahhoz, hogy a releváns fogyasztók a terméket pusztán annak formája alapján valamely vállalkozástól származóként azonosíthassák. Tekintettel a mosó- és mosogatógépek használatakor alkalmazott, tablettá formájú termékek előnyeire, a bejelentő versenytársai számára biztosítani kell a legegyszerűbb

mértani formák (négyzetes, kerek vagy háromszög alakú) alkalmazásának lehetőségét. A bejelentett formák egyéb elemei sem eredményezik a megjelölések megkülönböztetésre való alkalmasságát.

Az Elsőfokú Bíróság az OHIM döntésének helybenhagyásával rámutatott: figyelembe kell venni a tényt, hogy a releváns fogyasztók a termék formájából álló térbeli megjelölést nem feltétlenül szokták a termék eredetére utaló jelzéseként észlelni. Hozzátette, hogy az átlagos fogyasztó csekély figyelmet fordít a mosáshoz vagy mosogatáshoz használt tabletták formájára. Egyetértett továbbá abban, hogy sem a pettyek vagy az intarziák, sem pedig az élek lekerekítése nem sugallja a termék kereskedelmi eredetét, sokkal inkább a termék különböző jellemzőivel, így pl. a különféle hatóanyagok alkalmazásával áll összefüggésben.

Az Európai Bíróság az Elsőfokú Bíróság döntésében foglaltakat helybenhagyva megállapította továbbá az alábbiakat.

- Minél inkább hasonlít egy oltalmazni kért térbeli forma az adott áru esetében tipikusan alkalmazott formához, annál nagyobb annak a valószínűsége, hogy a szóban forgó forma nem alkalmas a megkülönböztetésre. A kereskedelmi eredet jelzésének funkcióját csak az olyan védjegy töltheti be, amely jelentősen eltér az adott szektorban általában és szokásosan alkalmazottaktól (37. pont).

„Henkel v. OHIM”

(T-393/02; az Elsőfokú Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentés térbeli védjegyre vonatkozott. A bejelentésben a 3. osztályba tartozó szappanok, mosószerek, öblítők és tisztítószerek, valamint a 20. osztályba tartozó műanyag flakonok tekintetében igényelték oltalmat az alábbi térbeli formára.

Az OHIM a bejelentést az előzőként ismertetett jogesetben foglaltakhoz hasonló indoklással elutasította, mivel úgy találta, hogy a megjelölés nem alkalmas a megkülönböztetésre.

Az Elsőfokú Bíróság a fellebbezésnek helyt adva a közösségi védjegybejelentést elutasító döntést megsemmisítette, mivel a megjelölés megkülönböztető képessége tárgyában a következőket állapította meg.

■ A megjelölésben alkalmazott elemek kombinációja egyéni jellegű. A számos szög, él és felület összehatásaként a megjelölés kristályhoz hasonló, továbbá különösen lapos. Mindezek eredményeként sajátos és szokatlan forma alakul ki, amelyről valószínűsíthető, hogy a releváns fogyasztók figyelmét meg-

ragadja és – amint megismerkednek a formával és az érintett árukkal – lehetővé teszi számukra, hogy az érintett árukat más, eltérő kereskedelmi eredetű áruktól megkülönböztessék.

A megjelölés leíró jellege**„CHIEMSEE”**

(C-108/97 és C/109/97; az Európai Bíróság egyesített előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntés)

A Chiemsee németországi tó, amely igen népszerű a különféle vízisportok gyakorlóinak körében. A jogeset tárgyát képező német védjegyek a „Chiemsee” szóelemet különböző ábrás kialakításokban, illetve egyéb szóelemek kíséretében („Chiemsee Jeans”, „Windsurfing - Chiemsee – Active Wear”) tartalmazták, és oltalmuk sportruházati divatcikkek és cipők, valamint egyéb sportcikktek tekintetében állt fenn. A „Chiemsee” megjelölés alatt más által forgalmazott sportruházati cikkek kapcsán a jogosult védjegybitorlási pert indított.

Az eljáró német bíróság az Európai Bíróság állásfoglalását kérte abban a kérdésben, hogy az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (c) pontja milyen feltételek esetén zárja ki a kizárólag földrajzi névből álló megjelölés lajstromozását, illetve az adott földrajzi hely és az érintett áruk között milyen kapcsolatnak kell fennállnia.

Az Európai Bíróság a fenti kérdésre adott válaszaiban a következőket állapította meg.

■ Az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (c) pontja közérdeket szolgál, nevezetesen azt, hogy az adott típusú árukat vagy szolgáltatásokat leíró megjelölések bárki számára szabadon rendelkezésre álljanak. A földrajzi nevek tekintetében is fennáll a közérdek, hogy azok szabadon rendelkezésre álljanak (25–26. pont).

„BABY-DRY”

(C-383/99 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

- A kizáró ok nem csupán az olyan földrajzi nevek védjegykénti történő lajstromozását gátolja, amelyek esetében a névvel jelzett hely a releváns fogyasztók számára jelenleg is összekapcsolódik a szóban forgó árukkal, hanem olyan földrajzi neveket is, amelyeket az érintett vállalkozások a jövőben az adott típusú áruk megjelölésére használhatnak.
- Ha a releváns fogyasztók a földrajzi nevet jelenleg nem kapcsolják az adott típusú árukhoz, azt kell vizsgálni, hogy a szóban forgó névről alapos okkal feltételezhető-e, hogy azt az adott típusú áruk földrajzi eredetének jelzéseként érzékelik. E vizsgálat során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a releváns fogyasztók milyen mértékben ismerik a földrajzi nevet, a földrajzi név által jelzett hely jellemzőit, illetve az adott típusú árukat.
- Ahhoz, hogy az árukat a fogyasztók a földrajzi helyhez kapcsolják, nem szükséges, hogy az áruk gyártására ott kerüljön sor.

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentésben a „BABY-DRY” szóösszetétel oltalmát igényelték pelenkák tekintetében. Az OHIM a bejelentést elutasította, mert úgy találta, hogy a megjelölés kizárólag olyan szavakból (baba, száraz) áll, amelyek az áru rendeltetését jelölik, ezáltal a megjelölés leíró jellegű, és nem alkalmas a megkülönböztetésre.

Az Elsőfokú Bíróság a döntéssel érdemben egyetértett. A védjegygyogosult a fellebbezésben annak megállapítását kérte az Európai Bíróságtól, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének (c) pontjában foglalt kizáró okot, és a megjelölés nem leíró jellegű.

Az Európai Bíróság döntésében a következőket állapította meg.

- Szavakból álló megjelölések esetében a leíró jelleget nemcsak az egyes különálló szavak tekintetében, hanem az általuk alkotott egész tekintetében is vizsgálni kell. Az oltalmazni kért szóösszetétel és a releváns fogyasztók által a köznyelvben áruk vagy szolgáltatások, illetve lényeges jellemzőik megjelölésére használt kifejezések közötti bármely észlelhető különbség alkalmassá teheti a megjelölést a megkülönböztetésre, ezáltal a védjegykénti lajstromozásra (40. pont).
- A szóban forgó megjelölés kétségkívül utal az érintett áruk rendeltetésére. Mindazonáltal míg a megjelölést alkotó szóelemeket külön-külön a hétköznapi nyelvben használják, szintaktikailag szokatlan összetételük az angol nyelvben nem ismert kifejezés. A „BABY-DRY”-hoz hasonló megjelölések összességükben nem tekinthetők leíró jellegűnek, mivel olyan lexikai lelemények, amelyek a megjelölést megkülönböztető képességgel ruházzák fel (43–44. pont).

„DOUBLEMINT”

(C-191/01 P; az Európai Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentésben a „DOUBLEMINT” („dupla mentol”) kifejezés oltalmát igényelték a 3., az 5. és a 30. osztályba tartozó áruk, különösen rágógumik tekintetében. Az OHIM a bejelentést leíró jellegre hivatkozva elutasította, mert úgy találta, hogy az két angol szó minden további fantáziaelem nélküli összetétele, és leíró jellegű az érintett áruk bizonyos jellemzői, nevezetesen mentaalapú összetételük és mentolos ízük tekintetében.

Az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a releváns fogyasztók számára a kifejezésnek legalább két különböző jelentése lehet: kétszeres mennyiségű mentolt tartalmazó, illetve két különféle mentával ízesített. Ezen túlmenően a „menta” többféle mentára is utalhat, és különböző erősségű ízek is elképzelhetők. Mindezek miatt a „DOUBLEMINT” kifejezést az átlagos angol anyanyelvű fogyasztó többféleképpen is értelmezheti. A megjelölés jelentése tehát kétséges, és többféle értelmezést enged, aminek következtében a releváns fogyasztók arról nem tudnak azonnal, gondolkodás nélkül az áru jellemzőire következtetni. Ennek megfelelően az Elsőfokú Bíróság úgy találta, hogy a megjelölés nem leíró jellegű.

Az Európai Bíróság döntésében a következőket állapította meg.

■ A leíró jelleggel kapcsolatos kizáró ok fennálltához nincs szükség arra, hogy a megjelölést alkotó kifejezés a bejelentés időpontjában ténylegesen az adott áruk vagy szolgáltatások jellemzőit leíró módon legyen használatban. Elegendő, ha a megjelölés csupán alkalmas az ilyen használatra. A megjelölés oltalmát tehát meg kell tagadni, ha annak legalább egy lehetséges jelentése az adott áruk jellemzőjét jelöli (32. pont).

„BIOMILD”

(C-265/00; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező Benelux bejelentésben a „BIOMILD” szó oltalmát igényelték a 29., a 30. és a 32. osztályba tartozó különböző élelmiszerek, köztük tejtermékek és lágy ízesítésű joghurtok tekintetében. A Benelux hivatal a bejelentést elutasította, mert úgy találta, hogy az adott áruk biotermékek és lágy ízesítések, ezáltal a megjelölés kizárólag leíró jellegű.

Az eljáró holland bíróság a szavakból álló megjelölések leíró jellegének, illetve megkülönböztető képességének megítélésekor irányadó szempontok tekintetében kért iránymutatást az Európai Bíróságtól.

Az Európai Bíróság döntésében a következőket állapította meg.

■ Bár az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizáró okok önállóak, és fennállásuk egymástól függetlenül vizsgálandó, a (b), (c) és (d) pont szerinti kizáró okok alkalmazásának körei között nyilvánvalóan átfedés van. Ha egy szövegdjegy a (c) pont alapján leíró jellegű, ez egyben azt is jelenti, hogy a (b) pont alapján szükségképpen alkalmatlan a megkülönböztetésre. Mindazonáltal egy védjegy megkülönböztetésre alkalmatlan lehet akkor is, ha nem leíró jellegű (18–19. pont).

■ Főszabály szerint az egyenként valamely árujellemezőt leíró elemek kombinációja önmagában is leíró jellegű marad, még akkor is, ha a kombináció folytán új kifejezés (neologizmus) keletkezik. Pusztán a szóban forgó elemek egymás mellé helyezése anélkül, hogy szokatlan – különösen szintaktikus vagy jelentésbeli – változtatás történne, nem eredményezheti a leíró jelleg feloldását (39. pont).

- A fent említett szóösszetétel ugyanakkor oltalomképes lehet, feltéve, hogy az adott árukkal való összefüggésben olyan szokatlan természetű, hogy az általa teremtett benyomás kellő mértékben eltávolodik attól, amelyet az egyes elemek pusztán egymás mellé helyezése kelt. Szóvédjegy esetében e feltételnek a védjegy által mind hallás, mind rátekintés útján kialakuló benyomás tekintetében teljesülnie kell. Mindezek alapján egy több elemből álló új kifejezés, amelynek valamennyi eleme leíró jellegű, összességében is leíró jellegű marad, kivéve, ha az új kifejezés és az azt alkotó egyes elemek pusztán összessége között érzékelhető különbség van (40–41. pont).
- A leíró jelleg vizsgálatakor nem bír jelentőséggel, hogy ugyanazon árujellemzőket más, rokon értelmű szavakkal is lehet-e jelölni vagy sem (42. pont).

„POSTKANTOOR”

(C-363/99; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező Benelux bejelentésben a „postahivatal”-ként fordítható „POSTKANTOOR” megjelölés oltalmát igényelték a 16., a 35–39., a 41. és a 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások – köztük különböző papíráruk, postai bélyegek, telekommunikációs és szállítással kapcsolatos szolgáltatások – tekintetében. A Benelux hivatal a bejelentést elutasította, mert úgy találta, hogy az érintett áruk és szolgáltatások esetében postahivatallal kapcsolatban leíró jellegű.

Az eljáró holland bíróság számos bonyolult kérdést intézett az Európai Bírósághoz egy szómegjelölés leíró jellegével, megkülönböztető képességével és az érintett árukkal összefüggésben.

Válaszaiban az Európai Bíróság a következőket állapította meg.

- A leíró jelleggel kapcsolatos kizáró ok akkor is fennállhat, ha az áru vagy szolgáltatás adott jellemzőjének megjelölésére a szóban forgó megjelölésnél szokásosabb módok is léteznek. A kizáró ok fennállása független az érintett piaci területen működő versenytársak számától.
- Ha valamely megjelölés az érintett áruk vagy szolgáltatások egy része tekintetében leíró jellegű, más része tekintetében azonban nem, azon árukra vagy szolgáltatásokra nézve, amelyek tekintetében a leíró jelleg nem áll fenn, az oltalom nem biztosítható pusztán ezen az alapon; a megjelölés megkülönböztetésre való alkalmasságát ezen áruk és szolgáltatások esetében is külön kell vizsgálni annak ellenére, hogy ezek tekintetében a leíró jelleggel kapcsolatos kizáró ok nem áll fenn.
- Az oltalomképesség „BIOMILD” döntésben megállapított feltétele, mely szerint érzékelhető különbség szükséges az új kifejezés és az azt alkotó egyes elemek pusztán összessége között, akkor is teljesül, ha a szó a hétköznapi nyelvhasználatban önálló jelentéstre tett szert, aminek eredményeként a megjelölés az azt alkotó szóelemektől függetlenné vált.
- A leíró jelleg vizsgálatakor nem bír jelentőséggel, hogy a leírás tárgyát képező áru- vagy szolgáltatásjellemzők kereskedelmi szempontból lényegesek vagy mellékesek.

„MULTI MARKETS FUND MMF”

(C-90/11 és C-91/11; az Európai Bíróság egyesített előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező német bejelentésekben a 36. osztályba tartozó pénzügyi szolgáltatások tekintetében olyan megjelölések oltalmát igényelték, amelyek esetében egy leíró jellegű szóösszetételt az azt alkotó szavak első betűiből álló rövidítés kísért („Multi Markets Fund MMF”, illetve „NAI – Der Natur-Aktien-Index”). A német hivatal mindkét esetben úgy találta, hogy a megjelölés leíró jellegű és ezáltal nem alkalmas a megkülönböztetésre. Döntésének indokolásaként kifejtette, hogy míg a szóösszetételek csupán az érintett szolgáltatások fajtáját és jellemzőjét írják le (több pénzügyi piacon működő befektetési alap, illetve az ökológiai irányultságú vállalkozások részvényeire vonatkozó index), a szóösszetételhez kapcsolódó rövidítések – bár önmagukban nem leíró jellegűek – a megjelölés más elemeihez társítva egyértelműen nem rendelkeznek több lehetséges jelentéssel. A megjelölések tehát kizárólag egymást kölcsönösen magyarázó leíró elemekből állnak. A német bíróság azzal kapcsolatban intézett kérdést az Európai Bírósághoz, hogy az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) és/vagy c) pontjai az ilyen elemek társításából álló megjelölésekre is vonatkoznak-e.

Az Európai Bíróság a szóban forgó megjelölések tekintetében a következőket állapította meg:

■ Mindkét esetben a szóösszetétel és a rövidítés kölcsönösen pontosítja egymás jelentését, illetve felhívja a figyelmet a köztük lévő kapcsolatra. Ennek következtében a kezdőbetűkből álló rövidítések azt szolgálják, hogy a releváns fogyasztók a szóösszetételt még határozottabban észleljék és azt – egyszerűsített, rövidebb formában – könnyebben megjegyezhesék. (32. pont)

■ Bár a kezdőbetűkből álló rövidítések önmagukban nem leíró jellegűek, a szóban forgó megjelölésekben azokat a fogyasztók a mellettük álló szóösszetétellel társítva a szóösszetételek rövidítéseként észlelik, ennek következtében a rövidítések is leíró jellegűvé válnak. Mindezek miatt a megjelölések leíró jellegűek és mint ilyenek, nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel. Az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja az olyan védjegyekre is vonatkozik, amelyek egy leíró jellegű szóösszetétel, valamint a szóösszetételt alkotó szavak kezdőbetűiből álló rövidítés társításából állnak. (38–40. pont)

„LINDE”

(C-53-55/01; az Európai Bíróság egyesített előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező német bejelentések térbeli védjegyekre vonatkoztak. A targoncákra, elemlámpákra, illetve órákra vonatkozó bejelentésekben a szóban forgó áruk tekintetében igényelték az áru formájának oltalmát. A német hivatal mindhárom esetben úgy találta, hogy a megjelölések leíró jellegűek, illetve nem alkalmasak a megkülönböztetésre.

Az Európai Bíróság a német bíróság vonatkozó kérdéseire adott válaszaiban a térbeli védjegyek leíró jellege tekintetében a következőket állapította meg.

■ Az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (e) pontjában foglalt, kifejezetten térbeli védjegyekre vonatkozó kizáró októl függetlenül termékformákból álló védjegyek esetében a 3. cikk (1) bekezdésének (c) pontja szerinti, leíró jelleggel kapcsolatos kizáró oknak ugyancsak jelentősége van.

■ Térbeli formák esetén a leíró jelleggel kapcsolatos kizáró ok háttérben álló közérdek az, hogy valamilyen olyan termékformának, amely kizárólag az áru jellemzőit jelölő elemekből áll, szabadon hozzáférhetőnek kell maradnia. E megjelölések tekintetében a megkülönböztető képesség használat útján megszerezhető.

Az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti kapcsolatokban állandóan és szokásosan alkalmazott megjelölések

„BRAVO”

(C-517/99; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező német bejelentésben a „BRAVO” szómegjelölés oltalmát igényelték írószerek tekintetében. A német hivatal a bejelentést elutasította, mert úgy találta, hogy a megjelölés a célzott vásárlókör számára tisztán dicsérő kifejezés. A bejelentő fellebbezésében előadta, hogy írószerek tekintetében a megjelölés nem szokásosan alkalmazott.

Az eljáró német bíróság a következő kérdést intézte az Európai Bírósághoz:

● Az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (d) pontjában foglalt kizáró ok alkalmazásához szükség van-e arra, hogy a megjelölés közvetlenül az érintett árukkal vagy szolgáltatásokkal összefüggésben legyen szokásosan alkalmazott, vagy a kizáró ok körébe esnek például a reklámozáskor használt olyan jelmondatok, minőséggel kapcsolatos jelzések vagy vásárlásra ösztönző felhívások is, amelyek nem közvetlenül az érintett áruk jellemzőire vonatkoznak?

Az Európai Bíróság a fenti kérdésre adott válaszában a következőket állapította meg.

■ Az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (d) pontjában foglalt kizáró ok csak azon megjelölések oltalmát zárja ki, amelyek kizárólag olyan elemekből állnak, amelyek az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti tisztesség követelményeinek megfelelő, rögzült kereskedelmi gyakorlatban szokásosan alkalmazottá váltak azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak a megjelölésére, amelyek tekintetében az oltalmat igénylik.

- A szóban forgó kizáró ok alkalmazása szempontjából nem bír jelentőséggel az, hogy a megjelölés az érintett áruk vagy szolgáltatások valamely tulajdonosságát vagy jellemzőjét írja-e le; a kizáró ok alkalmazásakor az egyedüli követelmény az, hogy a megjelölés kizárólag olyan elemekből álljon, amelyeket szokásosan alkalmaznak az érintett áruk vagy szolgáltatások megjelölésére.

„BOSTONGURKA”

(C371/02; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárása során hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező „BOSTONGURKA” szövegdjegy alapján indított bitorlási perben vitássá vált, hogy a védjegy konzerv uborkák tekintetében az áruk szokásos nevévé (generikussá) vált-e. Az Irányelv 12. cikke (2) bekezdésének (a) pontja szerint a védjegyjogtalan megszűnik, ha a védjegyjogosult tevékeny fellépésének elmaradása következtében a megjelölés – lajstromozását követően – a kereskedelmi forgalomban azoknak az áruknek vagy szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyek tekintetében azt lajstromozták. [A Vt. 35. §-a (1) bekezdésének a) pontja megfelelő rendelkezést tartalmaz.] A jogosult bizonyította, hogy a forgalmazók körében a védjegy nem vált alkalmatlanná a védjegyjogosult azonosítására, ezért úgy vélte, hogy az nem vált az áru kereskedelmi forgalomban szokásosan alkalmazott nevévé.

Az eljáró svéd bíróság a következő kérdést intézte az Európai Bírósághoz.

- Ha a termék a fogyasztóhoz való eljutása előtt a kereskedelmi forgalomban különböző fázisokon – így például nagykereskedelmi hálózaton – megy keresztül, hogyan kell értelmezni „a kereskedelmi forgalomban” fordulatot annak megítélése során, hogy a védjegy az érintett áru szokásos nevévé vált-e?

Az Európai Bíróság a fenti kérdésre adott válaszában a következőket állapította meg.

- Az Irányelv különböző nyelvű szövegeinek együttes tanulmányozásából kitűnik, hogy „a kereskedelmi forgalomban” kifejezés alatt egyes szövegek pusztán a forgalmazókat, más szövegek viszont a forgalmazók mellett a fogyasztókat, illetve a termék végső felhasználóit is értik. A szövegek többsége az utóbbi, szélesebb körű értelmezést támasztja alá (17–18. pont).
- A védjegy kereskedelmi eredetjelző funkciója mind a fogyasztók vagy a végfelhasználók, mind pedig a termékkel a kereskedelmi forgalomban közvetítőként kapcsolatba kerülők szempontjából lényeges. Ennek megfelelően annak megítélésekor, hogy „a kereskedelmi forgalomban” a védjegy az érintett áru szokásos nevévé vált-e, mind a fogyasztók és végfelhasználók, mind pedig – az adott piaci szektor jellemzőitől függően – a termékkel a kereskedelmi forgalomban közvetítőként kapcsolatba kerülők nézeteit figyelembe kell venni (24–25. pont).

A megkülönböztető képesség megszerzése a megjelölés használatára

„CHIEMSEE”

(C-108/97 és C/109/97; az Európai Bíróság egyesített előzetes döntéshozatali eljárásaiban hozott döntés)

A leíró jelleggel kapcsolatos kizáró ok körében fentebb már ismertetett jogesetben az Európai Bíróság a megkülönböztető képesség használatára történő megszerzése tárgyában a következőket állapította meg.

- A megjelölés használatára révén megkülönböztető képességet szerez, ha a megjelölés a használat eredményeként azt az árut, amelyre oltalma kiterjed, egy bizonyos vállalkozástól származóként azonosítja, ezáltal a terméket megkülönbözteti mások áruitól.
- Annak megítélésekor, hogy a megjelölés használatára révén megkülönböztető képességet szerzett-e, átfogóan kell vizsgálni az arra vonatkozó bizonyítékokat, hogy a védjegy a használat eredményeként az érintett árut egy bizonyos vállalkozástól származóként azonosítja, és ezáltal az árut megkülönbözteti mások áruitól.
- Ha a vizsgálat arra az eredményre vezet, hogy a releváns fogyasztók jelentős része az érintett árut a megjelölés alapján egy bizonyos vállalkozástól származóként azonosítja, úgy kell tekinteni, hogy a védjegy lajstromozásának feltétele teljesült.
- Ha a vizsgálat során a bejelentett megjelölés megkülönböztető képességének elbírálása sok különös nehézséget okoz, a közösségi jog nem zárja ki a közvéleménykutatás igénybevételeként lehetőségét.

„HAVE A BREAK”

(C-353/03; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező angol bejelentésben a „HAVE A BREAK” megjelölés oltalmát igényelték a 30. osztályba tartozó édesipari termékek, különösen csokoládék tekintetében. A bejelentő jogosultja volt a „Have a break ... Have a Kit Kat”, valamint a „KIT KAT” korábban lajstromozott védjegynek azonos árukra nézve. A bejelentés elleni felszólalás kapcsán vitatottá vált a támadott „HAVE A BREAK” megjelölés eredendő megkülönböztető képessége. Mivel a bíróság úgy találta, hogy a megjelölés a „Have a break ... Have a Kit Kat” védjegy része, és önmagában nem alkalmas a megkülönböztetésre, a bejelentést elutasította. A fellebbezésben a bejelentő előadta, hogy a megjelölés a „Have a break ... Have a Kit Kat” jelmondatban történő használat következtében megkülönböztető képességet szerzett.

A fellebbviteli bíróság vonatkozó kérdésére adott válaszában az Európai Bíróság a következőket állapította meg.

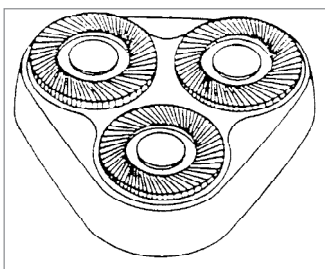
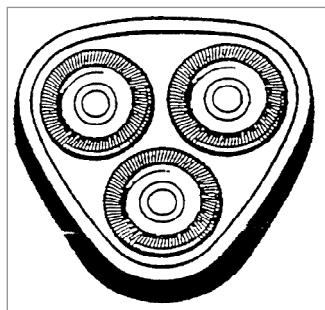
- Annak érdekében, hogy egy megjelölés használatára révén alkalmassá váljon a megkülönböztetésre, a megjelölést nem szükségszerű önmagában, más elemektől függetlenül használni. Az Irányelv 3. cikkének (3) bekezdése ilyen megszorítást nem tartalmaz (27–28. pont).
- A megkülönböztető képesség használatára révén annak eredményeként is megszerzhető, hogy a megjelölés használatára valamely lajstromozott védjegy részeként került sor, illetve a megjelölést valamely lajstromozott védjeggyel együtt használták.

A térbeli formából álló megjelölésekkel kapcsolatos speciális kizáró okok

„PHILIPS”

(C-299/99; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező angol védjegy borotvák tekintetében az alábbi térbeli formára állt oltalom alatt.

A védjegyjogosult versenytársa hasonló kialakítású borotvákat hozott forgalomba. A bitorlási perben vitatottá vált a megjelölés oltalomképesége. A versenytárs ellenkérelme alapján a bíróság a védjegyet törölte, mert úgy találta, hogy az nem alkalmas a megkülönböztetésre, kizárólag olyan elemekből áll, amelyek a forgalomban az áru rendeltetését jelölik, illetve kizáró-

lag olyan formából áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges.

Az angol fellebbviteli bíróság a fenti kizáró okok alkalmazásával összefüggésben számos bonyolult kérdést fogalmazott meg az Európai Bíróság felé.

Az Európai Bíróság a feltett kérdésekre adott válaszaiban az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (e) pontjában foglalt kizáró ok alkalmazásával kapcsolatban a következőket állapította meg.

- A térbeli formákra vonatkozó speciális kizáró okok jogpolitikai háttérében az a törekvés áll, hogy ne részesülhessenek védjegyoltalomban olyan megjelölések, amelyek a védjegyjogosult számára kizárólagos jogot biztosítanának valamely olyan műszaki megoldás, illetve műszaki hatás elérését szolgáló jellemző tekintetében, amelyet a fogyasztók nagy valószínűséggel a versenytársak termékei esetében is igényelnének. A kizáró ok célja a közérdek szolgálata, mivel azt kívánja meggátolni, hogy a védjegyoltalom akadályt gördíthessen az adott műszaki megoldás versenytársak általi szabad alkalmazása elé (78–80. pont).
- A kizáró ok fennáll, ha a termékforma lényegi funkcionális jellemzői kizárólag a műszaki hatás elérését szolgálják, még akkor is, ha a szóban forgó műszaki hatás más formák révén is elérhető (83. pont).
- Ha a térbeli forma az Irányelv 3. cikke (1) bekezdésének (e) pontjában foglalt kizáró okba ütközik, a megjelölés nem szeresheti meg a megkülönböztető képességet. E kizáró ok fennállását előfeltételként kell vizsgálni a (b), (c) és (d) pontban foglalt kizáró okokhoz képest, mivel ez utóbbiak esetében a megkülönböztető képesség használat révén megszerezhető (75–76. pont).

Közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző megjelölések

„INTERTOPS”

(T-140/02; az Elsőfokú Bíróság eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező alábbi közösségi ábrás védjegy a 40. osztályba tartozó, sportfogadással kapcsolatos szolgáltatások tekintetében állt oltalom alatt.

A védjegy törlése iránti kérelemben a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének f) pontjára hivatkozva a kérelmező kifejtette, hogy a védjegyjogosulti cég Németországban nem rendelkezik a sportfogadások bonyolítására vonatkozó hatósági engedéllyel, ezért az árujegyzékbe tartozó szolgáltatások nyújtása a védjegy alatt a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik. Az OHIM a törlési kérelmet elutasította, mert úgy találta, hogy maga a megjelölés nem ütközik sem a közrendbe, sem a közerkölcsbe. E jogcím alkalmazásakor ugyanis azt kell vizsgálni, hogy maga a védjegy önmagában közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző-e; az a körülmény, hogy a védjegyjogosult nem rendelkezik az érintett szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedéllyel, nem releváns a törlési ok megállapítása körében.

Az Elsőfokú Bíróság az OHIM döntését megerősítve leszögezte:

■ A közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos kizáró ok körében a védjegy eredendő jellemzőit kell vizsgálni, nem pedig a védjegyjogosult eljárásával kapcsolatos körülményeket. (28. pont)

„PAKI”

(T-526/09; a Törvényszék eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentésben a „PAKI” szó oltalmát igényelték a 6., 20., 37. és 39. osztályba tartozó – elsősorban rekeszekkel és azok szállításával kapcsolatos – áruk, illetve szolgáltatások tekintetében. (A szót a védjegybejelentő cégneve – PAKI Logistics GmbH – is tartalmazta.) Az OHIM a bejelentést a közerkölcsbe ütközésre hivatkozással elutasította, mert úgy találta, hogy a „PAKI” szót az Európai Unió angol nyelvet beszélő fogyasztói rasszista kifejezésként észlelik, mivel az a pakisztáni, illetve általában az indiai szubkontinensről származó és az Egyesült Királyság területén élő személyeket jelölő, degradáló és sértő elnevezés.

A Törvényszék az OHIM döntését megerősítve a következőket fejtette ki:

- A közerkölcsbe való ütközés vizsgálata körében az átlagos érzékenységgel és toleranciaküszöbvel rendelkező, ésszerűen gondolkozó fogyasztó észleléséből kell kiindulni. (12. pont)
- Az e jogcím körében releváns fogyasztók nem szükségképpen az árujegyzékbe tartozó áruk, illetve szolgáltatások fogyasztói, tekintettel arra, hogy a védjeggel a fogyasztók szélesebb rétegei is találkozhatnak hétköznapi élethelyzetekben. (18. pont)
- A kizáró ok megvalósulásához elegendő az, ha a kifejezés alkalmas arra, hogy sértő vagy sokkoló hatást tegyen. (20–28. pont)

„HIJOPUTA”

(T-417/10; a Törvényszék eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentésben az alábbi „¡Que buenu ye! HIJOPUTA” ábrás védjegy oltalmát igényelték a 33., 35. és 39. osztályba tartozó – elsősorban égetett szeszekkel kapcsolatos – áruk, illetve szolgáltatások tekintetében.

Az OHIM a bejelentést a közerkölcsbe ütközésre hivatkozva elutasította, mert úgy találta, hogy a központi helyen szerepeltetett „HIJOPUTA” szóelemet az Európai Unió spanyol nyelvet beszélő fogyasztói sértő és sokkoló kifejezésként észlelik. („Hijo de puta” – „puta”: prosztituáltra utaló szleng; „hijo”: fia valakinek.)

A Törvényszék az OHIM döntését megerősítve a következőket fejtette ki:

- A közerkölcsbe ütközés megvalósul, ha a védjegyet az átlagos érzékenységű fogyasztó egyértelműen sértőként észleli. (21. pont)
- A védjegy kereskedelmi környezete (a védjegyben szereplő egyéb elemek, illetve az árujegyzékkel célzott fogyasztói kör) nem zárja ki a közerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos kizáró ok érvényesülését. (24. pont)
- A közerkölcsbe ütközés megállapítása nem jelenti a szólásszabadság korlátozását, hiszen a védjegyoltalom megtagadása nem zárja ki a védjegy – akár üzleti célból történő – használatát. (26. pont)

Megtévesztő megjelölések

„ELIZABETH EMANUEL”

(C-259/04; az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásában hozott döntés)

A jogeset tárgyát képező „ELIZABETH EMANUEL” szóvédjegy a 25. osztályba tartozó ruházati cikkek, különösen esküvői ruhák tekintetében állt oltalom alatt. Az esküvői ruhákat forgalmazó ismert tervezőné saját nevét jelentette be lajstromozásra, majd később vállalatot alapított, amelyet a védjeggyel együtt a nevét felvevő másik cégre ruházott át, és annak alkalmazásában folytatta tevékenységét. A tervezőné e cégtől való távozását követően az üzlet és a védjegy újabb átruházására került sor. A jogutód cég újabb „ELIZABETH EMANUEL” megjelölést jelentett be lajstromozásra. A tervezőné a megjelölés megtévesztő jellegére hivatkozva felszólalt az új bejelentés lajstromozásával szemben, és kérte annak megállapítását is, hogy a korábban lajstromozott védjegy az Irányelv 12. cikke (2) bekezdésének (b) pontja szerint a használat következtében megtévesztő vált, mivel a védjegy alatt fogalmazott áruk nem a tervezőné közreműködésével készülnek. Az angol hivatal úgy találta, hogy a bejelentett megjelölés, illetve a támadott védjegy nem megtévesztő. Döntését azzal indokolta, hogy bár a megjelölés a fogyasztókat ténylegesen megtéveszti és zavart kelt, e megtévesztés és zavar jogszerű, és az eredeti tulajdonos által működtetett vállalkozás átruházásának elkerülhetetlen következménye.

A fellebbviteli fórum által megfogalmazott kérdésekre adott válaszaiban az Európai Bíróság a következőket állapította meg.

- A megtévesztő megjelölésekre vonatkozó kizáró ok célja a fogyasztók védelme. Mindazonáltal a kizáró ok alkalmazása tényleges megtévesztést, illetve a fogyasztók megtévesztésének kellően komoly kockázatát feltételezi (46–47. pont).
- Bár a konkrét esetben a fogyasztókat az áru megvásárlásakor befolyásolhatja az az elképzelés, hogy az áru tervezésében Elizabeth Emanuel is közreműködött, ez nem változtat azon, hogy az áru jellemzőit a védjegyjogosult vállalkozás garantálja. Következésképpen az „ELIZABETH EMANUEL” megjelölés önmagában nem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére (48–49. pont).

A PUE 6ter cikkébe ütköző megjelölések**„JUHARLEVÉL”**

(C-202/08 P és C-208/08 P; az Európai Bíróság egyesített ügyekben hozott eseti döntése)

A jogeset tárgyát képező közösségi bejelentésben az alábbi megjelölés oltalmát igényelték a 18., 25. és 40. osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében.

Az OHIM a bejelentést a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének h) pontja alapján teljes terjedelmében elutasította, mivel úgy találta, hogy a bejelentett megjelölésben ábrázolt juharlevél Kanada állami jelvényének címertani utánezata, így a PUE 6ter cikkében biztosított oltalomba ütközik.

Az Elsőfokú Bíróság az OHIM döntését a 18. és a 25. osztályba tartozó áruk tekintetében megerősítette, azonban a 40. osztályba sorolt szolgáltatások tekintetében a bejelentés elutasítására nem látott okot. Ennek indoklásaként kifejtette, hogy a PUE hivatkozott rendelkezése nem vonatkozik a szolgáltatási védjegyekre.

Az Európai Bíróság az Elsőfokú Bíróság döntését a 18. és a 25. osztály tekintetében megerősítette, azonban a 40. osztály tekintetében megváltoztatta, tehát a védjegybejelentés teljes terjedelmében történő elutasítását látta indokoltnak. Döntésében a következőket fejtette ki:

- A „címertani utánezat” kifejezés értelmezése körében megállapítható, hogy az ábrázolás akkor tekinthető az állami jelvény utánezatának, ha a megjelölés az állami jelvényre sajátosan jellemző címertani utalásokat tartalmaz. Az állami jelvény oltalma nem annak konkrét grafikai képéhez, hanem annak címertani kifejeződééséhez kötődik. (48. pont)
- Annak ellenére, hogy egy védjegy nem pontosan ábrázol valamely állami jelvényt, a PUE 6ter cikke szerinti oltalomba ütközés mégis megvalósulhat, ha a védjegyet a releváns fogyasztók a szóban forgó jelvény utánezataként észlelik. (49. pont)
- A kizáró ok megvalósulásához elegendő, ha a védjegy egyetlen eleme valamely állami jelvényt ábrázol, illetve annak címertani utánezatát képezi. A védjegy által keltett összbnyomás vizsgálatára a szóban forgó kizáró ok körében nincs szükség. (59. pont)
- Az Elsőfokú Bíróság tévesen értelmezte a Rendelet 7. cikke (1) bekezdésének h) pontját és helytelenül állapította meg, hogy a szóban forgó kizáró ok nem vonatkozik a szolgáltatási védjegyekre. A releváns közösségi jogi rendelkezések nem tesznek elvi különbséget áruvédjegyek és szolgáltatási védjegyek között, ezért az Elsőfokú Bíróság alaptalanul találta úgy, hogy a védjegybejelentés elutasításának a 40. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében nincs helye. (75-78. pont)

**A kiadványban szereplő jogesetek,
valamint az Európai Bíróság
és az Elsőfokú Bíróság
más döntései hozzáférhetők
a következő internetes oldalakon:**

<http://curia.europa.eu>

<http://oami.europa.eu>

A sorozatban eddig megjelent kiadványok

A kiadványok ingyenesen letölthetők a hivatal honlapjáról, a **kiadványok** menüpontban valamint térítésmentesen megkaphatók az ügyfélszolgálaton.

A közösségi védjegyek kutatása

A **CTM-online** adatbázis a közösségi védjegyrendszer indulásától tartalmazza a közösségi védjegybejelentések és a lajstromozott védjegyek adatait. Az adatbázis a közösségi védjegy hivatal honlapján (<http://oami.europa.eu>) keresztül a **Databases** (Adatbázisok) menüpont alatt érhető el. A keresés és a megjelenítés nyelve öt – angol, francia, német, olasz, spanyol – közül választható ki.

Az adatbázis használatát és a kutatási példákat „Közösségi oltalmi rendszer” sorozatunk „CTM-online adatbázis” című kiadványa mutatja be részletesen.

CTM-ONLINE - Trade mark consultation service - Basic

Enter your search criteria

Trade mark No:

Trade mark basis: All trade marks

Trade mark name: Contains

Trade mark type: - All -

Vienna codes:

List of results: Detailed

You can access all non-confidential correspondence in relation to published CTM applications.

by clicking on the icon [Online access to files](#)

Last updated on: 04/04/2013

CTM-ONLINE - Detailed trade mark information

Trade mark name : Biotoll
Trade mark No : 004107207
Trade mark basis : CTM
Date of receipt : 03/11/2004
Number of results : 1 of 1

[Request an inspection](#)

[Certified copy of the Registration Certificate](#)

Trade mark

Filing date: 12/10/2004
Date of registration: 07/12/2006
Expiry Date: 12/10/2014
Nice Classification: 5, 19 (Nice classification)
Trade mark: Individual
Type of mark: Figurative
Vienna Classification: 24.1.1., 26.1.3., 26.1.24 (Vienna Classification)
Acquired distinctiveness: No
Status of trade mark: Registered

Publication of registration:
(Publication B1 or Publication B2)
(History of statuses)
Hungarian
English

Filing language:
Second language:

Graphic representation

Biotoll

További információk

**Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
Ügyfélszolgálat**

1054 Budapest, Akadémia u. 21.

Telefon: (1) 474 5561

Fax: (1) 474 5534

Ingyenesen hívható vonal: 06 (80) 345 678

e-mail: sztnh@hipo.gov.hu

web: www.sztnh.gov.hu

**Az Európai Unió Belső Piaci Harmonizációs Hivatala
(védjegyek és formatervezési minták)**

Avenida de Europa, 4

E-03008 Alicante

SPAIN

Telefon: + 34 96 513 9100

Fax: + 34 96 513 1344

e-mail: Sorting-Room@oami.europa.eu

web: <http://oami.europa.eu/>